

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 469

van **STIJN DE ROO**

datum: 15 januari 2024

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Gentse regio en Leiestreek - Afvoerdebieten

Tijdens de recente overstromingen was er ook in het Gentse en in de Leiestreek verhoogde waakzaamheid en wateroverlast. Uit de gegevens op Waterinfo bleek dat de alarmpeilen in Sint-Baafs-Vijve en Deinze werden overschreden en dat ze langs de Toeristische Leie historisch hoog waren. De waterafvoer van de Leie naar Heist bedroeg slechts een fractie van de wassen van 2003 en 1993, namelijk slechts 20 m³/sec in plaats van 80 m³/sec over een periode van 5 dagen.

Inzake de crisissituatie van de huidige waterbeheersing in de Leiestreek en het Gentse verwijs ik naar mijn schriftelijke vragen nr. 1347 van 17 juni 2021, nr. 1577 van 1 september 2021, nr. 1300 van 19 mei 2022 en nr. 261 van 23 november 2023 en ook naar mijn vraag om uitleg nr. 852 van 9 december 2021 over de dringende herstellingswerken van het Afleidingskanaal van de Leie. Naar aanleiding van rampzalige overstromingen in het Gentse werd het Afleidingskanaal van de Leie tussen Deinze en Heist tegen 1863 aangelegd. Dat kanaal is een staaltje van waterbouwkundige vakkennis uit de vorige eeuw dat al meer dan anderhalve eeuw het Gentse en de Leiestreek voor rampzalige overstromingen heeft behoeft.

Het laatste antwoord van de minister luidde: "Zolang de herstelling [van het Afleidingskanaal van de Leie] niet voldoende volledig is uitgevoerd, geldt er voor de middendijk een voor het gebruik beperkende stabiliteitsvoorwaarde: bij het gebruik van de kanalen moet rekening gehouden worden met een maximaal verval van 55 cm tussen Leopoldkanaal en Afleidingskanaal."

De herstellingswerken werden in augustus 2023 opgestart, dat was 5 jaar na de dijkbreuk in 2018. Voor de eerste 8 km van de in totaal 20 km te herstellen middendijk zullen de herstellingswerken liefst 6 jaar aanslepen.

1. Welke evaluaties voor de Gentse regio en voor de Leiestreek zal de minister laten maken naar aanleiding van de recente overstromingen?
2. Overweegt de minister om opdracht te geven aan het Hydrologisch Informatiecentrum (HIC) om modelleringen te maken met betrekking tot de Gentse regio en Leiestreek? Bijvoorbeeld: hoe zouden de debietsverdeling en waterstanden er tijdens de recente was met een afvoer van 80 m³/sec in Schipdonk naar Heist gedurende 5 dagen hebben uitgezien?
3. Is de keuze voor het opdelen en het spreiden van cruciale herstellingswerken voor het Afleidingskanaal van de Leie, gelet op het enorm overstromingsrisico, volgens de minister vol te houden? Wat is de beleidsvisie van de minister daaromtrent?

4. Nagenoeg 2/3 van de hydrografische bekkens Leie en Schelde liggen in Frankrijk.

Welke afspraken met de Franse overheid inzake debietsverdeling naar België en de Franse havens Duinkerke en Calais zijn er van toepassing?

ANTWOORD

op vraag nr. 469 van 15 januari 2024

van **STIJN DE ROO**

1. Gedurende de periode van wateroverlast was het provinciaal rampenplan in Oost-Vlaanderen van kracht, waarbij de coördinatie aan de gouverneur behoort. Een evaluatie van de situatie wordt gemaakt en hiervoor werden ook door de diensten van de gouverneur van Oost-Vlaanderen formele evaluatievergaderingen gepland in februari 2024. Daarnaast wordt ook nog een rapport van het Hydrologisch Informatiecentrum (HIC) verwacht.
2. Gelet op de in uitvoering zijnde stabiliteitswerken van het Afleidingskanaal van de Leie dient de waterafvoer te worden beperkt in debiet om bijkomende schade aan de middendijk te vermijden. De debieten die thans kunnen worden ingezet zijn dus inderdaad lager dan wat theoretisch maximaal haalbaar is eenmaal de middendijk volledig stabiel is.

Op basis van de HIC-modelleringen werd door De Vlaamse Waterweg nv (DVW) extra debiet via Evergem naar Terneuzen en via Merelbeke naar de Schelde gestuurd, om zo de verminderde capaciteit van het Afleidingskanaal te compenseren en de wateroverlast in de grote Gentse regio (Bovenshelde, Zeeshelde, Ringvaart, Leie) op een gecoördineerde wijze te beheersen. Er werden debieten opgemeten tot 37,5 m³/s op het Afleidingskanaal afwaarts Schipdonk, tot meer dan 150 m³/s te Evergem richting Terneuzen, en tot 400 m³/s te Merelbeke richting Zeeshelde.

3. Het opdelen en spreiden van de herstelwerkzaamheden van de middendijk tussen het Leopoldkanaal en het Afleidingskanaal van de Leie is gebaseerd op twee factoren.

Enerzijds worden de werken van in totaal een 13 mio euro gespreid over meerdere jaren omwille van de noodzakelijke budgettaire spreiding, aangezien dit niet in één jaar kan worden gebudgetteerd. Anderzijds kan er ook niet het hele jaar door gewerkt worden, rekening houdend met de vergunningsvoorwaarden opgelegd inzake natuurbescherming en ecologie (o.a. het broedseizoen en habitat van vleermuizen).

4. Er zijn geen structurele (verdragsrechtelijke) afspraken met de Franse overheid inzake debietsverdeling van toepassing, zoals we wel internationale afspraken en verdragen hebben met Nederland voor wat betreft het spuibeheer en peilbeheer op het kanaal Gent Terneuzen.

Op operationeel vlak zijn er wel afspraken met de Franse collega's, in het bijzonder bij escalatie in crisissituaties waar het Nood- en Interventieplan en Bijzonder Nood- en Interventieplan in werking treedt en de crisiscoördinatie ook grensoverschrijdend (via onder meer het nationaal crisiscentrum) contacten legt. Dit is in de periode van watersnood in Oost-Vlaanderen ook gebeurd (geïnitieerd vanuit het gouvernement, als voorzitter van de provinciale crisiscoördinatie CC-PROV) en is goed verlopen.

Overigens was er ook in Frankrijk sprake van aanzienlijke wateroverlast. Tijdens de hoogwaterperiode hadden de Franse collega's de handen vol met het beheersen van de watersnood in eigen land en is de vraag naar Vlaanderen gekomen om extra debiet op te ontvangen.

Na crisisoverleg met de waterwegbeheerders en provincies is aan deze vraag tegemoetgekomen, omdat dit geen extra risico tot overstromingen in Vlaanderen inhield.